

Téma 17.:

- Barokní myslitelé
 - Blaise Pascal
 - Libertinage

libertinage

- 1615 skupina atejistických! Básníků dle “legendy” utvoří tajnou společnost > považováni za čarodějníky
 - Boisrobert, Tristan l'Hermite, Saint-Amant a Théophile de Viau
- Giulio Cesare Vanini
 - Filozof a teolog, který se odřídá katolicismu, vyučuje a nakonec 1619 upálen v Tolosa

libertinage

- 1647 Pierre Gassendi studuje a znovu zpracovává koncepty Epikurovy
- Podstatou libertinství je
 - Materialismus filozofie, nedůvěra v církevní dogmata,
 - Především **svoboda myšlení**
- Jestli první bod cizí Pascalovi, druhý blízký

Blaise Pascal (1623-1662)

- Narozen v Clermond-Ferrand, současník Galilea, Fermata a Descarta
- Jeho otec je zde předsedou finančního soudního dvora
- Rodinná výchova klade důraz jak na exaktní vědy, tak na humanistická studia
 - Jiní tvrdí, že otec před ním vědu tajil

Blaise Pascal (1623-1662)

- Pokud nejsou informace o jeho životě legendou vytvořenou jeho sestrou, tak...
 - V 11 letech napsal krátký spisek o šíření zvuku
 - A ve 12 si sám odvodil 32 Euklidových vět
 - V 16 napsal Pojednání o kuželoosečkách

Blaise Pascal (1623-1662)

- Pro otce sestrojil mechanický počítací stroj (1642)
- 1648 se věnuje pokusům se váhou vzduchu a s vakuem
- Další pokusy zaměřil na tlak v kapalinách (Pascalův princip: tlak se šíří všemi směry stejně)
- To vše během 30leté války (která se ve Francii zásadně neprojevovala)

Blaise Pascal (1623-1662)

- 1654 (31 let) prožívá “mezní životní situaci” (jak to obvykle formuluje filozofie)
 - Jakoby zázrakem se zachrání při nehodě kočáru
 - A od té doby se věnuje výhradně náboženství a filozofii
- Uchyluje se do kláštera v Port-Royale, kde jeptiškou jeho sestra

Blaise Pascal (1623-1662)

- Tento klášter je střediskem jansenismu
 - V učení o predestinaci se blíží Calvinovi (ačkoli se sami vždy prohlašují za věrné katolíky)
 - Na klášter útočí svými spisy jezuité a Pascal dává své pero do služeb jansenismu
 - Pod pseudonymem jednotlivě šíří kritické *Listy venkovánovi* (*les Provinciales*, 1656-1657)

Les Provinciales (1656-1657)

- V souborném vydání se nazývaly
 - Lettres écrites par Louis de Montalte à un Provincial de ses amis et aux R.R. Pères Jésuites
 - V překladu: Listy proti jezuitům, Listy vidiečanovi o dišputách na Sorboně a iných zaujímavostiach
- Obrovský dosah, zakazovány Církví i králem, ale masově se četly

Les Provinciales (1656-1657)

- Les Provinciales byly společně s překladem Bible z Port-Royal a s Imitation de Jésus Christ (překladem Pierra Corneille z 1656)
 - Největším prodejním úspěchem v knihkupectví od 17. do 18. století
 - Nejsou to ani čistě literární ani vědecké texty > jsou to náboženské knihy

Les Provinciales (1656-1657)

- Nejen obecný zájem, ale i obdiv intelektuálů
 - Boileau je vysoce hodnotil
 - Ještě dlouho v budoucnosti budou pro Voltaira a Rousseaua vzorem v kritice Církve

Apologie du Christianisme

- Jako opus magnum chtěl sepsat obranu křesťanství
- Ale zemřel uprostřed práce, a tak vydány jen po smrti jeho kusé zápisky s názvem
 - Pensées [ukázky](#)

Kde studovat?

- DARMON, J.-Ch, DELON, M. (2008), *Histoire de la France littéraire, Classicismes XVIIe-XVIIIe siècles*, PUF, s. 180-199,.

*Ústav romanistiky
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích*

kurz: Přehled vývoje románských literatur

rok: 2011/2012

přednáší: Josef Prokop

<http://uro.ff.jcu.cz>